

”Cultuur verschillen bestaan niet”

Martine Delfos is biopsycholoog, therapeut, docent, onderzoeker, taal- en letterkundige en auteur. Een indrukwekkend cv van een als markant en uitgesproken bekend staand wetenschapper. Haar ideeën over traumaverwerking bij kinderen en jongeren worden wereldwijd omarmd en het moet gezegd zijn: haar kijk op het gedrag van mensen is op zijn minst boeiend. Het is dus niet zo verwonderlijk dat deze middag een groep van twintig leerkrachten van Stichting kom Leren aan haar lippen hangt.

De beste manier op te helpen

Ik val midden in haar verhaal. Een heftig verhaal. Ze strijkt met haar hand haar lange grijze haar naar achteren en pakt de draad weer op. Voor haar zitten leerkrachten die voor een deel werkzaam zijn in de taalklassen van OBS de Regenboog en MBS De Poort waarin voornamelijk Syrische asielzoekerskinderen zitten. Er zijn echter ook juffen (en een enkele meester) die geen ervaring hebben met vluchtelingen, maar die op zoek zijn naar de beste manier om ‘hun’ kinderen te helpen die met trauma’s van allerlei aard te maken hebben. De cursus “Trauma vanuit het ontwikkelingsperspectief” waar ze zich voor aangemeld hebben, bestaat uit vier dagen met elk een specifieke invulling. Zo komen niet alleen oorlogstrauma’s aan de orde, maar ook bijvoorbeeld (seksuele) mishandeling.

“Ga uit van het kind”

De casus die is aangebracht door een van de taalklasleerkrachten liegt er niet om. Kort gezegd gaat het om ernstig apathische kinderen uit een gecompliceerd Syrisch gezin waarbij de ouders erg veel problemen hebben. Ga er maar aanstaan. Wat Martine deze dag al vele malen herhaald heeft en nog vaak zal herhalen, luidt: **“Ga uit van het kind dat voor je zit.”** Wat ze daarmee bedoelt, is helder. Wij zijn als volwassenen geneigd om onze eigen ideeën te projecteren op kinderen, of het nu onze eigen kinderen zijn of de kinderen met wie we beroepsmatig te maken hebben.

Zelfs - of misschien wel vooral - leerkrachten hebben die neiging. Dat heeft alles te maken met hun betrokkenheid en hun bevoegenheid om de kinderen zo goed mogelijk te helpen met op-

groeien. Leerkrachten die lesgeven aan kinderen die binnenkomen met problemen die zo groot zijn dat ze haast niet te bevatten zijn voor het menselijk brein, willen er alles aan doen om die kinderen te helpen.

En dat doe je volgens Martine Delfos het beste door je steeds af te vragen:

“Wat heeft het kind nodig?”

De manier waarop ze haar ideeën overbrengt, is aanstekelijk en doorspekt met eigen ervaringen en heel veel leermomenten.

“Hogere kletskunde”

Haar werk bracht haar naar verschillende delen van de wereld en naar het diepste wezen van de mens. En als er iets is dat ze heeft geconstateerd, is het dat cultuurverschillen niet bestaan. *“In wezen zijn alle mensen hetzelfde, over de grenzen van alle culturen heen,”* zegt Martine, *“er zijn wel taalverschillen en verschillen in de manier waarop we met elkaar omgaan.”*

Meer begrip voor de achtergrond van een kind houdt niet op bij het houden van een intake gesprek met een tolk. *“Lichaamstaal en het gebruik van materialen brengen je een heel eind verder als je een kind wilt begrijpen,”* vertelt Martine, *“waar je voor op moet passen is wat ik noem ‘hogere kletskunde’. Dat zou verboden moeten worden! Er wordt zoveel geanalyseerd en gepraat zonder dat er echt naar het kind gekeken wordt. Dat zou vandaag nog moeten stoppen!”*

Zorgen voor het kind

De leerkrachten die de vierdaagse cursus van Martine Delfos volgen, zijn aan het eind van een cursusdag best moe. Maar de energie die ze putten uit de nieuwe inzichten die ze hebben opgedaan, maakt het dubbel en dwars de moeite waard. De aansprekende praktijkvoorbeelden geven handen en voeten aan de pittige theorie die de cursisten zich eigen moeten maken. En alles bij elkaar biedt het een gedegen basis om op te kunnen bouwen aan een betere relatie met het kind en zijn directe omgeving.

Met de tools die Martine Delfos aanreikt, voelen leerkrachten zich beter toegerust om de taak uit te voeren die ze iedere dag opnieuw met hart en ziel oppakken: zo goed mogelijk zorgen voor dat kind dat aan jou is toevertrouwd.

Hélène Knops